

Mládežnický šach v Bakově mezi lety 1977 a 1997

Vzpomínat v roce 1997 na historii mládežnického šachu v Bakově je i pro přímé účastníky velmi obtížné. Pokusím se volně zpracovat hlavně situaci, která umožnila dosáhnout v Bakově podle našich názorů vynikajících výsledků.

Prvním předpokladem bylo, že existoval mimořádně obětavý a pracovitý vedoucí mládeže pan Josef Kříž. Od roku 1977, kdy založil mládežnický oddíl pracoval soustavně a systematicky se základní školou. Pracně vyhledával zájemce a talenty pro šachy a obětavě s nimi jezdil po celé republice po různých turnajích. Nikdy jej neodradily neúspěchy svých svěřenců a naopak dokázal při neúspěších vytvořit náladu, která zachovala chuť do další hry. Během několika let se stal v Bakově i mezi šachovými organizátory a funkcionáři okresu i kraje uznávanou osobou.

Dnes už si mládež nedovede představit jaké ohromně příznivé klima vzniklo v 80 letech pro rozvoj šachu. Pro vysokou úroveň hry byly pořádány festivalové turnaje s kvalifikací od okresu až po republiku. Uspěť na nich bylo jako vyhrát mistrovství republiky. Byly pořádány ve věkových kategoriích do 8 10 12 a do 14 let. Hrál se většinou tempem dnešního rapid šachu, pouze na republikové úrovni se hrálo na delší čas.

Další neocenitelnou příležitostí pro rozvoj šachu byl systém Velkých cen žákovských a dorosteneckých družstev. Hrál se ve čtyřčlenných a šestičlenných družstvech s povinnou účastí dívky a mladšího žáka tempem rapid šachu. Systém se postupně zdokonaloval oddíly získávaly koeficienty, ze kterých se počítaly podle výsledků v konkrétním turnaji body pro celostátní hodnocení. Družstva byla pak zvána podle zájmu pořadatelů na turnaje podle koeficientu družstva. Velká část pozvánek k turnaji bylo i velkým oceněním práce a úspěchů oddílů. To, že v Bakově po většinu let nebyl žádný volný termín bylo velkou povinností, ale významným oceněním od všech pořadatelů turnajů. Pro příklad účasti na VC je možno vidět roční vyúčtování cestovného za rok 1988 za jízdy vlakem. Vlakem se jezdilo za 1 Kčs kamkoliv to byl příspěvek ČSD všem odílům Lokomotivy. Kromě cest vlakem se samozřejmě cestovalo autobusy a osobními auty.

Významnou okolností v okrese bylo i to, že vedoucí mládežnických družstev v okrese spolupracovali a pomáhali si. Žákovská družstva měly oddíly v Akumě, Autoškodě, Benátkách, Dobrovici i ODPM. Přestože při hře byla družstva velkými rivaly při organizaci jakékoliv akce byli vedoucí velkými přáteli a pomocníky. Bakovský oddíl nejvíce spolupracoval s Akumou, vrcholem byly společné treninky pod vedením silných šachistů KM Jačka a ing Crhy, které se konaly každý pátek večer. V soutěžích spolupráce vrcholila uspořádáním okresní pionýrské ligy - systém 8 turnajů - hodnocení podle koeficientů - účast se pohybovala mezi 98 a 123 účastníky - to byli žáci, kteří se šachu věnovali dost pravidelně. Po sportovní stránce se spolupráce Bakova a Akumy promítla v získání dvou titulů mistrů ČSFR žákovských šestičlenných družstev - za Akumu hráli bývalí bakováci Šuráň, Petr Jirovský a Jitka Zdobinová.

Významnou schopností p Kříže bylo to, že k práci s mládeží dokázal získat i další členy oddílu .Pro treninky nejleších získal p Jaromíra Weisera pro funkci vedoucích na turnaje p Zdeňka Zdobinu p Kalčíka a Miroslava Horynu později i Mgr Luďka Švejdera a ing Martina Richtra.Práce těchto všech vyústila jak bylo uvedeno v zisku titulů mistra ČSFR žákovských družstev v Akumě, dvojnásobné vítězství Akumy v Zaječicích a tituly mistra ČSFR Petra Jirovského do 8 a pak do 14 let kde mu trenera dělal ing Martin Richtr následně účast na mistrovství světa v Duisburgu mistrovství Evropy v Rimavské Sobotě a mistrovství Evropy žákovských družstev ve Francii, kde družstvo ČSFR zvítězilo.

Po sportovní stránce je možno rozdělit žákovský šach do dvou etap.První představovalo období začátků tj po roce 1977 asi do roku 1984, kdy si družstvo postupně získávalo pozice a kdy spolupráce v okrese se postupně rozvíjela a potom až do roku 1989 až 1990 kdy po úmrtí p Kříže p Zdobiny a Jiřího Honce pravnuka pana Zikmunda předního organizátora šachu v Bakově před II.sv.válkou činnost žákovského šachu v Bakově přes snahu především Mgr L.Švejdera a ing Martina Richtra skončila, ale jejich zásluhou se ji podařilo obnovit v r 1996.

Výsledky první etapy byly uvedeny na výstavě k 100 letům založení bakovské tělovýchovy.

Po roce 1985 kdy končili v žákovských kategoriích především M.Richtr, L.Švejdar, P.Garšic, Garšicová J.Kolda, Bareš Barešová, Šulc a další přišla na dobré základy nová generace představovaná hlavně Jitkou Zdobinovou O.Pechánkem, P.Jirovským, Janem Šuráněm, Klabzubou, Klabzubovou Urbanem, Vinšem a několika dalšími, kteří dokázali úroveň v družstvech nejen udržet, ale i pozvednout.Nejlepších výsledků žáci dosáhli v ve 4členných družstvech.Družstvo Pechánek Šuráň Jirovský a Zdobinová od roku 1987 patřilo k předním družstvům v ČSFR.Výsledky je možno asi získat z diplomů v místnosti, protože kronika nebyla dobře vedena.Družstvo Bakova bylo oslabeno od roku 1989 přestupem Šuráně a Jirovského do Akumy.

M.Richtr L.Švejdar a P.Garšic J.Zdobinová dosahovalo velmi dobrá umístění i v dorosteneckých soutěžích i v soutěžích dospělých.Za vrchol je asi možno považovat 2.místo M.Richtra v krajském přeboru dorostu v roce ... vzpomenout na další

Na ukončení činnosti žákovského družstva kolem roku 1990 mělo kromě úmrtí uvedených členů i celková změněná situace po změně společenského systému, kdy během necelých dvou let se prakticky rozpadl celý systém velkých cen a hlavně rozpad převážné části žákovských družstev v oddílech převážně z finančních důvodů a nezájmu funkcionářů o práci s mládeží.V posledních letech se však opět zvyšuje zájem o šach mezi dětmi i mezi funkcináři různých oddílů především proto, že se v oddílech velmi tvrdě poznalo, že bez mládeže nelze činnost dlouhodobě udržet

J. Jirovský